

1799

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LPSR Izglītības ministrija.
Centrālā jauno
naturālistu stacija.

Fonds № 1799
Vēsturiskā izziņa

1

Latvijas PSR Izglītības ministrijas
CENTRĀLĀ JAUNO NATURĀLISTU STACIJA

Fonds № 1799

Īsas ziņas par iestādes
vēsturi.

LATVIJAS PSR IZGLĪTĪBAS MINISTRIJAS
CENTRĀLĀ JAUNO NATURĀLISTU STACIJA

Īsas ziņas par iestādes vēsturi

Latvijas PSR Izglītības ministrijas Centrālā jauno naturālistu stacija uzsāka darbību 1945. gada 1. augustā ar nosaukumu Rīgas pils. bērnu parks " Saules dārzs." 1)

Visā savā darbības laikā " Saules dārzs " pakļāvās Rīgas pils. darbaļaužu deputātu Padomes izpildu komitejas Tautas izglītības nodaļai.

Rīgas pils. bērnu parks " Saules dārzs " kā ārpusskolas bērnu iestāde bija tradicionāla atpūtas vieta Rīgas skolu jaunatnei. Vasaras brīvdienās " Saules dārzā " organizēja pionieru, jauno tehniķu, naturālistu u. c. nometnes, kā arī dažādus pasākumus gan pilsētas, gan republikas mērogā.

" Saules dārzs " daudz darīja skolu mācību un audzināšanas darba materiālās bāzes uzlabošanai, piemēram, pavairoja kultūraugu šķirnes, zooloģijas sektorā iepazīstināja skolēnus ar dzīvnieku sugām utt.

Bērnu parks virzīja darbu tā, lai palīdzētu skolām sagatavot skolēnus dzīvei, sabiedriski derīgam darbam, lai padziļinātu un nostiprinātu skolēnu zināšanas bioloģijā un sociālistiskajā lauksaimniecībā. Rīgas skolas " Saules dārzā " veica pavasara un rudens mācību praksi, kā arī vasaras lauksaimniecības ražošanas obligāto praksi

1) Centrālās jauno naturālistu stacijas fonda 1. apr., 2. lieta, 1. lapa.

" Saules dārzs " organizē skolās ražas skates, putnu, dārzu, meža dienas, ziedu, ražas un citus svētkus.

1961./62. māc. gadā " Saules dārzā" darbojās desmit jauno naturālistu pulciņi.

Savā attīstībā " Saules dārzs " pakāpeniski sāka izveidoties par jauno naturālistu staciju un nosaukums - bērnu parks " Saules dārzs" vairs neatbilda tā darbības saturam. Agrākās bērnu parka funkcijas skolēnu un bērnu atpūtas organizēšanai daļēji pārņēma Kultūras un atpūtas parka bērnu sektors.

Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru Padomes 1963. gada 11. jūnija rīkojumu N 836 - r Latvijas PSR Izglītības ministrija 1963. gada 29. jūnijā izdeva pavēli N 117 ¹⁾ reorganizēt Rīgas pils. bērnu parku " Saules dārzs " ar 1963. gada jūliju par Latvijas PSR Izglītības ministrijas Republikānisko jauno naturālistu staciju.

1964. gada 28. decembrī seko Latvijas PSR Izglītības ministrijas pavēle N 230 ²⁾ - Republikānisko jauno naturālistu staciju ar 1964. gada 1. novembri pārdēvēt par Centrālo jauno naturālistu staciju.

Latvijas PSR Izglītības ministrijas Centrālās jauno naturālistu stacijas struktūrā ietilpst četras laboratorijas. Iestādes štatos paredzēts direktors, metodiķi (laboratoriju vadītāji), pedagogi, dārznieks, saimniecības pārzinis utt. Līdz 1966. gada 1. janvārim, kad pie Latvijas PSR Izglītības ministrijas organizēja Centrālo grāmatvedību, iestādei bija arī savs grāmatvedis.

1) Izglītības ministrijas F N 1, 4. apr. 113. lieta, 21. lapa

2) _____ 123. lieta 171. lapa

Centrālā jauno naturālistu stacija ir ārpusskolas naturālistu un izmēģinājumu darba organizatoriski un instruktīvi metodisks centrs un izvirza par savu uzdevumu sniegt vispusīgu palīdzību skolām, komjaunatnes un pionieru organizācijām pionieru un skolēnu komunistiskajā audzināšanā, viņu materiālistiskā pasaules uzskata veidošanā, viņu sagatavošanā sabiedriski derīgam darbam.

Stacija strādā ar 4 - 8 klašu skolēniem, izstrādā izmēģinājuma darba tematiku un metodiku, lai iegūtu augstas lauksaimniecības kultūru ražas. Pēta, apkopo un plaši propogandē labāko naturālistu, izmēģinājumu un sabiedriski derīga darba pieredzi. Organizē seminārus - praktikumus, sanāksmes un konferences par naturālistu un izmēģinājumu darbu skolotājiem, jauno naturālistu pulciņu vadītājiem. Palīdz skolām un ārpusskolas iestādēm sēklu un stādāmā materiāla sagādē. Organizē masu pasākumus, lai iesaistītu plašas pionieru un skolēnu masas dabas pētīšanā un aizsardzībā (sacensības, ~~parādīskates~~skates, konkursus, salidojumus, izstādes, masu svētkus), kā arī organizē pārrunas, ekskursijas utt. Dibina pulciņus, ņemot vērā skolēnu intereses, vecumu un zināšanas.

Centrālā jauno naturālistu stacija sadarbojas ar Skolotāju kvalifikācijas celšanas institūtu, Skolu zinātniski pētniecisko institūtu, lauksaimniecības izmēģinājumu stacijām, dabas aizsardzības biedrībām, botāniskajiem dārziem.

Stacijas lietvedības sistēma ir jaukta.

11

Centrālās jauno naturālistu stacijas dokumentāro materiālu vērtības ekspertīze un zinātniski tehniskā apdare pirmo reizi veikta 1967. - 1968. gadā. Sakārtoti materiāli par 1945. - 1966. gadu. Paņstāvīgai glabāšanai atstātas 28 lietas, ilgstošai glabāšanai (personālais sastāvs) - 113 lietas, iznīcināšanai atlasītas 268 lietas

Patstāvīgi glabājamie dokumentārie materiāli inventarizēti trijos aprakstos, atsevišķi izdalot darbvedības, grāmatvedības un VK materiālus.

Personālā sastāva dokumentārie materiāli inventarizēti divos aprakstos. No darbinieku personālā sastāva dokumentiem atsevišķi nodalīti audzēkņu personālā sastāva dokumenti.

Apraksti sastādīti pēc nomināli hronoloģiskā principa.

Centrālās jauno naturalistu stacijas arhīva fonds saglabājies nepilnīgi direktoru biežās maiņas, kā arī arhīvam piemērotas telpas trūkuma dēļ.

1968. gada 26. janvārī

Metodiķe

(L. Stūrmane)

Direktora v.

(E. Smīdenbergs)

1967. - 1983. gadā Centrālās jauno naturalistu stacijas nosaukums, pakļautība un struktūra netika mainīti. Pastāvīgi glabājamo lietu un personālsastāva lietu apraksti turpinājas.

Ezermaļas iela 24/26, Rīga LV-1014, Latvija
Tālrunis: 7557998; 7557897, fakss: 7557897
Reģ. Nr. B 0000320*01, PVN kods 0049724
Norēķinu rēķins Nr. 000120144, LUB Rīdzenes nodaļa

Vēsturiskā izziņa (turpinājums)

No 1984. - 1991. gadam Centrālās jauno *naturālistu* stacijas nosaukumā un funkcijās izmaiņu nav.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Tautas izglītības ministrijas 1991. gada 24. septembra pavēli nr. 391, Centrālā jauno naturālistu stacija pārdēvēta par Jauno dabas draugu centru Saulesdārzs (turpmāk tekstā - Saulesdārzs).

Saulesdārza pakļautības izmaiņas norādītas aprakstu titullapās.

No 1995. gada Saulesdārza galvenie uzdevumi ir:

- vadīt, koordinēt un pilnveidot jauno dabas draugu centru/ namu darbu ar dabaszinību priekšmetiem saistītā ārpusstundu darbā;
- īstenot darbaudzināšanu un profesionālo orientāciju;
- attīstīt radošu domāšanu, sabiedrisku aktivitāti un iniciatīvu skolēnos;
- sniegt metodisku palīdzību savā kompetencē esošajās sfērās ārpusskolas iestādēm, vispārizglītojošām un profesionālām skolām, kā arī pirmsskolas iestādēm.

Saulesdārza galvenās funkcijas ir:

- veikt vides izglītības nacionālā centra pienākumus saskaņā ar Vides izglītības koncepciju Latvijas vispārizglītojošām skolām un Vides izglītības stratēģisko plānu.

- veikt izglītības atbalsta iestādes funkcijas ar dabaszinību priekšmetiem saistītā ārpusstundu darba uzlabošanai valstī.

Saulesdārza struktūrā ietilpst metodiskā darba, ārpusstundu darba un zinātniski pētnieciskā darba sektori. No 1993. gada Saulesdārzā darbojas pedagoģiskā padome ar koleģiāla padomdevēja funkcijām.

II

1996. gada novembrī veikta Saulesdārza pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamo (to skaitā personālsastāva dokumentu) vērtības ekspertīze, lietu noformēšana un aprakstu sastādīšana par 1984. - 1995. gadu. Sastādīti pastāvīgi glabājamo un personālsastāva lietu apraksti.

Veicot dokumentu vērtības ekspertīzi, konstatēti neapstrādāti dokumenti par 1945. - 1983. gadu, kas pēc sava satura un nozīmības iekļauti gan pastāvīgi glabājamo, gan personālsastāva lietu aprakstos.

Izdevumu tāmes par 1984. - 1985. un 1994. - 1995. gadu nav saglabājušās, bet kopijas ir Centralizētajā grāmatvedībā.

No 1984. gada pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā Nr. 1 neveidojas šādas lietas: atskaites par darbu, atskaites par skolēnu ražošanas brigāžu sociālistisko sacensību, piegādu darba plāni un atskaites, ražošanas sanāksmju protokoli, statistikas pārskati par lauksaimniecības kultūru novākšanu. No 1984. - 1992. gadam pedagoģiskās padomes sēdes netika protokolētas. Darba plāns 1993. gadam netika izveidots.

No jauna aprakstā iekļauti Saulesdārza darbinieku izstrādātie mācību palīg līdzekļi.

Personālsastāva lietu aprakstā Nr. 4 no jauna iekļauti tarififikācijas saraksti līdz 1991. gadam, kā arī darba grāmatīņu un ielikumu saņemšanas un izsniegšanas uzskaites grāmata.

No 1992. gada tarififikācijas saraksti glabājas Centralizētajā grāmatvedībā.

Aprakstos lietas sistematizētas pa dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā.

Aprakstā nav iekļautas direktora pavēles pamatdarbības jautājumos par 1994. un 1995. gadu un pavēles personāla jautājumos par 1995. gadu, jo tās tiek reģistrētas žurnālos, kas paredzēti vairākiem gadiem.

Arhīva speciāliste

R. Mazzariņa

Direktors

K. Saliņš

8

JAUNO DABAS DRAUGU CENTRS
“SAULESDĀRZS”

VĒSTURISKĀ IZZIŅA
(turpinājums)
par 1996. – 2000.gadu

1

Jauno dabas draugu centrs “Saulesdārzs” (turpmāk tekstā – centrs), ir Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esoša institūcija, darbojas kā papildizglītības iestāde. Tas ir valsts mēroga bērnu un jauniešu izglītības un kultūras organizatoriski metodiskais centrs, kas darbojas ar mērķi izkopt bērnu un jauniešu spējas, talantu un individuālās intereses, veicināt pamatotu arodizvēli, nodrošināt ārpuskolas brīvā laika saturīgu pavadīšanu, veselības nostiprināšanu, fizisko un garīgo attīstību.

Laika periodā no 1996.gada līdz 2000.gada 1.aprīlim centra pakļautība, struktūra un funkcijas nav mainījušās.

2000.gada 29.februārī Ministru kabinets izdod rīkojumu Nr.103, kurā teikts, ka ar 2000.gada 1.aprīli likvidēt Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošo valsts budžeta iestādi - Jauno dabas draugu centru “Saulesdārzs”.

2

Pamatojoties uz 2000.gada 27.marta aktu Nr.3/59, sakarā ar Jauno dabas draugu centra “Saulesdārzs” likvidāciju, LVA pastāvīgā glabāšanā neaprakstītā veidā tika pieņemta 31 lieta par 1996. – 2000.gadu.

2000.gada septembrī un oktobrī tika veikta šo lietu vērtības ekspertīze un aprakstīšana.

Sastādīti:

- Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.1 (turpinājums) par 1996 – 2000.gadu. Lietu sistematizācija saglabāta iepriekšējā. Ir lietas par 1947. – 1988.gadu, kuras iekļautas šajā aprakstā.
- Vēsturiskā izziņa (turpinājums) par 1996. – 2000.gadu.

Dokumenti par personālsastāvu atrodas Rīgas un Jūrmalas personālsastāva dokumentu arhīvā.

Dokumentu apstrāde tika veikta izmantojot un pamatojoties uz Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas 1997.gadā izdoto sarakstu "Valsts institūciju tipveida dokumentu glabāšanas termiņu saraksts", 1995.gadā izdoto instrukciju "Instrukcija par juridisko personu arhīvu dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, saglabāšanu un izmantošanu".

Vēsturisko izziņu sastādīja:
LVA vadošā arhīviste

 I.Dzene

Šinī lietā 9 (deviņas)
numurētas lapas
20 00 g. « 28. » novembrī
LVA arhivists J. Biura